

kun har været sagtom og spagfærdig at udtale, at jeg, trods den alvorligste Overvejelse, ikke har været i Stand til at forandre min Overbevisning om, at man i denne Sag burde følge hele vort konstitutionelle Livs Praksis, der nu er henimod et halvt Aarhundrede gammel. Man vil vide, at denne Praksis hidtil indtil denne Dag har vist sig at være den, at man ikke har rørt ved de her omhandlede Forhold uden gennem en Grundlovsforandring, og den sidste Grundlovsforandring anviste jo tillige den Vej, som man da vilde følge, idet man i 1866. uagtet Folkemængden ogsaa da var tiltagen, og uagtet Valgtredsene ogsaa da vare af højt ulige Størrelse, indskrænkede sig til, i Stedet for at forøge Folketingsmændenes Antal, at forhøje Forholdstallet 14,000 til 16,000. Det er denne Vej, vort konstitutionelle Livs Praksis hidtil har fulgt, og den Vej, Grundlovens § 32, efter min Mening, anviser. Den Vej vedbliver jeg at anbefale og kan umulig stemme for den modsatte Vej, som er den, der her foreligger.

Det. Hansen: Jeg ønsker ogsaa kortelig at antyde, hvorfor jeg maa stemme imod dette Lovforslag. Jeg kan henholde mig til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede 3dje Medlem for 7de Kreds (Madse-Mogdal). Jeg anser det for ganske stridende mod Grundloven, at man, naar man vil give sig til at lovgive om det her foreliggende Forhold, saa ikke lægger Grundlovens klare Bud til Grund og lader det være ledende for den Lov, som man vedtager. Jeg har, som den sidste ærede Tale, ikke det mindste imod, at man gik aabent og ærlig til en Grundlovsforandring eller til Forsøg derpaa. Jeg finder det meget rigtigere, naar man vil forandre Grundloven, at man saa gør det paa regulær Maade end ved Rigsdagsbeslutninger eller den Slags Ting, og jeg tror ikke, det vil være vanskeligt at opnaa Overenskomst om en Grundlovsforandring, hvorved Tallet 16,000 blev forøget til at svare til de nuværende Forhold. Jeg kan altsaa ikke være med til at vedtage et Lovforslag, der i Virkeligheden efter min Anskuelse er et Angreb paa Grundlovens Bestemmelser. Men dertil kommer, at jeg finder, at selve dette Kompromis — og det er det jo, en Handel — er uretfærdigt navnlig mod det Distrikt, jeg har den Ære at repræsentere, nemlig Hovedstaden. Hvis man dividerer disse 110 Valgtredse ind i Befolkningen, som vel i Øjeblikket er 2,200,000, saa kommer man nepos til 20,000, som er det regulære Tal for Indbyggerne i en

Folketingsvalgtreds. Kjøbenhavn har for Øjeblikket 340,000 Mennesker og skulde derefter have 17 Repræsentanter og ikke 12, som man her giver det, og jeg har ikke fra nogen Side set endog blot et Forsøg paa at begrunde den Uretfærdighed, som man vil vise lige over for Kjøbenhavn. Jeg nærer ingen Tro paa, at der i det andet Ting i den Henseende skulde blive foretaget væsentlige Rettelser, og allerede af denne Realitetsgrund vil jeg stemme mod Lovforslaget. Maaste jeg endnu maa tilføje, at naar jeg finder, at dette Lovforslag ikke er overensstemmende med Grundloven, kan jeg ikke, som det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Bosjen) gjorde ved 1ste Behandling, sige: „Lad os bare gaa hen og gøre dette, som er grundlovsstridigt, saa kunne vi altid bag efter forandre Grundloven“. Det forekommer mig, at min juridiske Samvittighed tilsiger mig, at først forandrer man Grundloven, og saa handler man efter den ændrede Grundlov, men man gaar ikke hen og gør noget, som er stridende mod Grundloven, i Haab om, at man saa en Gang ad Nære kan saa den forandret.

Bosjen: Ja, hvorvidt dette Forslag er i fuld Overensstemmelse med Grundloven eller ikke, kan der selvfølgelig diskuteres noget om, men jeg antager, at den fulde Overensstemmelse med Grundloven opnaar man vanskeligt uden en Grundlovsændring, og dette Forslags Vedtagelse vil aldeles ikke forhindre en saadan. Dette Forslag tilsigter jo, som det blev sagt ved 1ste Behandling, en midlertidig Ordning, som kan bestaa nogle Aar, og saa er der jo ikke noget i Vejen for, at der kan blive foretaget en Forandring i Grundloven, hvorved Tallet paa Folketingets Medlemmer bliver fastslaaet. Jeg tror, det er noget, som Befolkningen ude omkring i Landet er entig om, at man ikke behøver en saa overordentlig stor Forøgelse af Folketingsmændenes Antal. Men hvis dette Forslag nu bliver vedtaget her i Dag, antager jeg ikke, det er Meningen, at der ikke skulde kunne fremkomme Ændringer dertil. Vi have givet Afkald paa at stille Ændringer af Hensyn til den højtærede Indenrigsministres Ønske om, at Forslaget maatte gaa uforandret her igennem. Det gaar altsaa ned til Folketinget, men der vil der jo visstelig nok blive stillet nogle Ændringsforslag, og disse Forslag, antager jeg, ville gaa ud paa at oprette nogle enkelte Landtredse flere end dem, vi have. Naar det i Dag er blevet saa stærkt fremhævet, at dette Forslag skulde være en Uret mod Kjøbsterne og specielt mod Kjøbenhavn, tager det sig